

НЕ ПРИВРЕДНА ВЕЋ ДРУШТВЕНА РЕФОРМА

Београдска партијска организација је у протеклим месецима имала веома интензивну и тешку активност. Повела је борбу против бирократског духа и рада у сопственој средини, пре свега у руководству Градског комитета и тиме практично започела једну већу и значајнију борбу у читавом Савезу комуниста Србије, борбу против политичке бирократије, социјалне статичности, духовне учмалости.

То је истовремено и почетак борбе за велике промене које у Савезу комуниста Србије и у Социјалистичкој Републици Србији треба да се изведу. У том смислу, мислим да је допринос београдских комуниста започињању тих промена веома драгоцен. А саме промене тичу се укупног друштвеног живота.

Оне се односе, пре свега, на економски живот, на привреду. Промене у овој области треба да омогуће повећање стандарда, већу запосленост и већу продуктивност рада. Али, досадашње искуство показује да се промене у економском и привредном животу не могу извести без промена у политичком животу, у сфери науке, образовања, информисања, културе, кадровске политике. Све оне треба да теку упоредо, односно да се изведу заједно. Зато нам је потребна друштвена, а не само привредна реформа. Она која, дакле, мења друштво у целини, не доводећи у питање темељна опредељења нашег друштва — друштвену својину, Југославију, независност, братство и јединство.

У ствари, да бисмо остали при овим темељним опредељењима морамо да извршимо такве промене у свим областима друштвеног живота, које ће омогућити да та темељна опредељења и остваримо.

Већ дуже време, а ових месеци поготово, сви смо суочени са чињеницом да су нам управо та темељна опредељења угрожена. Друштвена својина, и као идеја и као пракса, изложена је оспоравањима и препрекама. Југославија као заједничка домовина налази се под дејством снажних притисака да се економски, политички и културно разбије. Братства има све мање, јединство се тешко одржава. Дубока унутрашња криза увек у себи носи једну пратећу али пресудну опасност — опасност да те унутрашње тешкоће искористи неко са стране, против земље, против слободе, против поретка у њој.

Зато су, дакле, потребне промене, али не било какве и не у далекој перспективи, већ оне које чувају и развијају Југославију, социјализам, независност, али и такве које се морају извести што пре.

Комисија, која је пре неколико дана у Србији формирана за привредну реформу радиће, дакле, по природи ствари на питањима друштвене реформе. Наравно, ми имамо у виду да се права реформа, или да будем прецизнији, таква каква је друштву неопходна и какву бисмо ми у Савезу комуниста Србије заиста желели, не може извести без одговарајућих промена у целој земљи. Али све што можемо, у ограниченим оквирима које имамо, ми ћемо урадити. А очекујемо да ће позитивни резултати које будемо имали допринети позитивним променама у друштву у целини. Уосталом, како би се у Југославији и могле извршити промене ако сваки њен део не би тим променама дао свој допринос.

У Савезу комуниста Србије је постигнуто јединство у опредељењу за промене којима треба да решимо економске тешкоће — статус Социјалистичке Републике Србије, посебно Косова, промене помоћу којих треба да извршимо демократизацију политичког и партијског живота. Ми те промене остварујемо упркос препрекама које имамо. На Осмој седници смо објавили рат опортунизму, на деветој бирократији, па не можемо очекивати да нам носиоци тог опортунизма и бирократије, чије смо интересе угрозили, сада пруже подршку.

А поред тога видимо, нарочито последњих месеци, па и последњих дана, како претећи јача фронт нетрпељивости према Југославији и социјализму у самој Југославији. Не треба око тога много губити време и живце. Свако ко је до сада у мањој или већој мери прикривао своју мржњу према социјализму и Југосла-

вији, мисли да је време да је испољи без последица. И да ће та мржња, заодевена у идеје о политичком плурализму, вишепартијском систему, приватној својини итд. личити на демократију. Ми, дакле, видимо као на длану, да антикомунистичка опозиција делује јединствено и да то њено јединствено деловање не угрожава ни чињеница да се у њој налазе протагонисти разбуктавања национализма, који су само на изглед међусобно конфронтирани. Било би трагично ако ни из такве лекције о јединству антикомунистичке опозиције у борби против Југославије и социјализма, не бисмо коначно извукли поуку о нужности јединства југословенских комуниста у борби за братство и јединство народа и народности Југославије, дакле, борби за Југославију и социјализам.

Тај захтев за јединством представља основни услов за излазак из кризе. Јер, на питање како ћемо изаћи из кризе, које данас поставља сваки грађанин, одговор је — лако, ако смо јединствени, а никако, ако јединства нема.

Зато нема разлога да се том антијугословенском и антисоцијалистичком фронту не каже отворено где му је место и каква му је судбина. То измотавање и пренемагање са онима за које знамо да не желе добро нашој земљи, ни нашим народима, али одлажемо реаговање или га ублажавамо, из инфериорног страха да нам се не пребаци политика чврсте руке — довело нас је, на пример, до Косова, до страшне неодговорности на свим могућим местима. Зато ћемо ми у Србији увек рећи не само што мислимо већ ћемо и радити оно што мислимо.

Ни од чега зашта смо се определили у вези с привредном реформом, политичким системом, Косовом, положајем производног рада, науке, образовања, улогом Савеза комуниста нећемо одустати. На тим опредељењима, у Србији је остварено јединство и започела је велика мобилизација радничке класе и интелигенције и омладине. Та мобилизација ће бити још већа, у то сам уверен.

А ако данас у Србији заостајемо у материјалном, економском, техничком развоју, не значи да заостајемо у културном, научном, политичком, духовном погледу. Мобилизацијом тих својих снага и предности које имамо, можемо да омогућимо и материјални, економски, техничко-технолошки развој своје Републике на вишем нивоу.

Наравно да се не могу одједном надокнадити све, за тај развој, пропуштене године, али до неких значајнијих позитивних про-

мена може се доћи брзо, захваљујући, пре свега, чињеници да стижу генерације које су и образоване и спремне за рад, за самоуправљање, за стваралаштво, које су у стању да своју републику изведу из неразвијености и приближе економски и технолошки развијеним земљама Европе. Поготову, када за то имамо културне, научне и историјске претпоставке.